

**DIGITALIZATION OF ENTREPRENEURSHIP:
SMART SOLUTIONS TO INCREASE COMPETITIVENESS**

**ЦИФРОВІЗАЦІЯ ПІДПРИЄМНИЦТВА:
SMART-РІШЕННЯ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ**

У сучасних умовах цифровізація підприємницької діяльності є одним із ключових факторів забезпечення її ефективності, інноваційного розвитку та конкурентоспроможності. Інтеграція SMART-технологій сприяє оптимізації бізнес-процесів, удосконаленню систем управління, підвищенню продуктивності праці та формуванню адаптивних бізнес-моделей, здатних оперативно реагувати на зміни зовнішнього середовища. Використання штучного інтелекту, технологій аналізу великих даних, хмарних обчислень, Інтернету речей та автоматизованих систем управління забезпечує підвищення рівня персоналізації послуг, зниження витрат, підвищення операційної ефективності та інтеграцію підприємств у глобальні цифрові мережі.

Цифрова трансформація підприємництва зумовлює зміну традиційних підходів до стратегічного планування, організації бізнес-процесів та взаємодії із зацікавленими сторонами. Впровадження SMART-рішень сприяє розширенню каналів комунікації, підвищенню рівня прозорості й безпеки господарських операцій, що є важливим чинником зміцнення довіри клієнтів та партнерів. Крім того, цифровізація дозволяє підприємствам створювати нові механізми управління ризиками та забезпечувати стійкий розвиток в умовах динамічних змін економічного середовища [1].

З огляду на зазначене дослідження процесів цифрової трансформації підприємництва, оцінка ефективності впровадження SMART-рішень та визначення перспективних напрямів їх застосування набувають особливої актуальності. Комплексний аналіз цифрових технологій у підприємницькій діяльності дозволить сформувати науково обґрунтовані підходи до підвищення конкурентоспроможності підприємств у сучасній цифровій економіці.

Сучасні наукові дослідження підтверджують значну роль SMART-технологій у цифровій трансформації підприємницької діяльності. Є. Мозговий у своїй роботі аналізує їхній вплив на автоматизацію процесів, зниження витрат і прискорення прийняття рішень. С. Натрошвілі та З. Шацька досліджують SMART-технології як основу розвитку цифрової економіки, наголошуючи на їхній зручності, сталості та безпеці. У монографії «Смарт-промисловість: напрями становлення, проблеми і рішення» розглянуто особливості модернізації промисловості завдяки цифровим технологіям. Г. Шевцова у своїй роботі акцентує увагу на впливі SMART-технологій на інноваційний розвиток підприємств у контексті становлення цифрової економіки. Отже, використання сучасних цифрових рішень сприяє підвищенню ефективності управління, оптимізації бізнес-процесів і забезпеченню конкурентних переваг підприємств [2].

Цифровізація підприємницької діяльності є важливим фактором, що сприяє підвищенню конкурентоспроможності підприємств в умовах глобалізації та швидкого розвитку технологічного прогресу. Інтеграція сучасних SMART-рішень у процеси управління, виробництва та обслуговування забезпечує не лише значну економію витрат, але й підвищення ефективності операцій, здатність до адаптації в умовах швидко змінюваного ринкового середовища. В умовах сучасної економіки підприємства, зокрема малого та середнього бізнесу, що активно впроваджують цифрові технології, можуть досягти високої швидкості реакції на зміни попиту, зміцнення позицій на ринку, а також значного покращення якості продукції та послуг.

Важливою складовою процесу цифрової трансформації є застосування передових технологій, таких як Інтернет речей (IoT), штучний інтелект (AI), великі дані (Big Data) та автоматизація. Ці технології дозволяють створити ефективні системи для збору, аналізу та використання даних, що дають змогу підприємствам приймати обґрунтовані та швидкі управлінські рішення. Так, використання IoT дозволяє підприємствам інтегрувати в свої операційні процеси великі обсяги даних з різноманітних сенсорів і пристроїв, що відстежують фізичні процеси, поведінку споживачів, а також технічний стан обладнання.

Застосування штучного інтелекту в управлінських процесах підприємства сприяє значному полегшенню аналізу великих обсягів інформації, що дозволяє швидко адаптувати стратегії та оптимізувати ресурси. Алгоритми машинного навчання та нейронні мережі дають можливість автоматично обробляти дані та прогнозувати майбутні тренди, що має важливе значення для прийняття рішень щодо виробництва, управління запасами, маркетингових кампаній та взаємодії з клієнтами. Врахування даних про споживчі вподобання та поведінку дозволяє створювати персоналізовані пропозиції, що підвищує рівень задоволеності клієнтів і сприяє росту лояльності.

Використання технології великих даних (Big Data) дозволяє підприємствам не лише краще розуміти потреби своїх клієнтів, але й здійснювати детальний аналіз ринкових трендів і прогнозувати зміни на основі великої кількості різноманітної інформації. Це дозволяє підприємствам ефективніше адаптувати свої стратегії до зовнішніх змін, виявляти нові можливості для розвитку, а також оцінювати ефективність діяльності на різних етапах. Завдяки великим даним підприємства можуть також виявляти потенційні ризики та проблеми на ранніх етапах і вчасно коригувати свою діяльність, що сприяє зниженню операційних витрат і підвищенню економічної ефективності.

Одним з важливих аспектів цифровізації є інтеграція автоматизованих систем для управління виробничими процесами. Системи автоматизації, такі як ERP (Enterprise Resource Planning), дозволяють централізовано управляти всіма аспектами бізнесу, включаючи фінанси, виробництво, логістику, управління кадрами та продажами. Це дозволяє підприємствам значно підвищити ефективність управлінських процесів, знизити ризики помилок, зменшити час на обробку замовлень і покращити загальну оперативність підприємства [3].

Водночас, незважаючи на численні переваги, що дає впровадження SMART-рішень, процес цифровізації супроводжується низкою викликів. Високі витрати на впровадження нових технологій, необхідність модернізації інформаційних систем, підготовка та перепідготовка персоналу, а також забезпечення кібербезпеки є одними з основних бар'єрів для малих і середніх підприємств. Для подолання цих труднощів необхідно розробити детальні стратегії цифрової трансформації, що будуть враховувати специфіку підприємства, його фінансові можливості, потреби ринку та рівень технологічної підготовленості.

Забезпечення кібербезпеки в умовах цифровізації є особливо важливим аспектом, оскільки зростаюча залежність від цифрових технологій створює нові можливості для

кіберзагроз. Інвестиції в безпеку даних, використання сучасних методів захисту інформаційних систем і постійний моніторинг кіберзагроз є необхідними умовами для успішного впровадження та розвитку цифрових технологій. Крім того, важливим є забезпечення інтеграції цифрових рішень в існуючу інфраструктуру підприємства, що вимагає гнучкості та здатності швидко адаптуватися до нових умов.

Отже, цифровізація підприємництва, зокрема через впровадження SMART-рішень, стає необхідним інструментом для підвищення конкурентоспроможності підприємств у глобальній економіці. Інтеграція передових технологій сприяє значному підвищенню ефективності операцій, зниженню витрат, поліпшенню якості продукції та послуг, а також забезпечує гнучкість та адаптацію підприємства до швидких технологічних змін. Водночас, для успішної цифрової трансформації підприємства повинні забезпечити комплексний підхід, включаючи інвестиції в технологічну інфраструктуру, навчання персоналу та впровадження заходів щодо захисту інформаційних систем.

Література:

1. Каширнікова І., Спірідонова К., Кірнос О. Соціальне підприємництво у сучасній Україні. *Економічний простір*. 2024. Вип. (190). С. 62–65. DOI: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/190-11>
2. Мозговий С. Smart-технології в підприємницькій діяльності. *Herald of Khmelnytskyi National University. Economic Sciences*. 2024. Вип. 332(4). С. 119–124. DOI: <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2024-332-17>
3. Назаркевич М., Назаркевич Г. Адаптивний метод управління підприємством на основі нейронних мереж. *Information Technology: Computer Science, Software Engineering and Cyber Security*. 2023. № 1. С. 93–99.